

РЕФЕРАТ

роботи

«Державне управління освітніми змінами в Україні: теоретичні засади»

Сучасне інноваційне дослідження «Державне управління освітніми змінами в Україні: теоретичні засади» є фундаментальним, містить базові теоретичні та практичні положення вдосконалення механізмів державного управління освітніми змінами для забезпечення результативності освітніх реформ.

Зміст дослідження є оригінальним і вигідно відрізняється від наукових праць на схожу тематику. Автором на основі результатів концептуального аналізу і експериментів визначено можливості застосування сучасних теорій освітніх змін у стратегічному плануванні, програмуванні, моделюванні, проектуванні процесів освітньої реформи в сучасній Україні, окреслено рекомендації для вдосконалення інституційного впливу держави на процес реалізації освітніх змін з метою попередження проблемних ситуацій у системі управління освітою.

Метою роботи є наукове обґрунтування теоретичних засад регуляторного впливу держави на процес впровадження освітніх змін на системному та інституційному рівнях, розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення правових основ реформування освіти в сучасній Україні, визначення універсальних методологічних схем впровадження запланованих освітніх змін.

Економічний ефект від впровадження результатів дослідження полягає в підвищенні ефективності впровадження державних стратегій, концепцій розвитку освіти, а також регіональних програм розбудови мереж та інноваційного розвитку закладів, установ освіти.

Практичне значення дослідження полягає у формулюванні рекомендацій для модернізації державного управління у сфері освіти (зокрема, оптимізації його організаційно-правових засад) з метою забезпечення синхронності інноваційних перетворень на різних ланках освіти та збільшення їх корисної дії.

У дослідженні розкрито процедурні аспекти освітніх змін, обґрунтований об'єктивний характер змін в освіті як галузі, що має безпековий вимір, а, відтак, цілепокладання розвитку системи освіти, виходячи з актуальних і об'єктивних потреб суспільства.

Автором визначено фактори успішності освітніх змін, особливості державного управління освітніми змінами та засадах публічності, прозорості, колегіальності.

Схарактеризовано зміст і специфіку освітніх змін як інструментальної бази (підсистеми) організаційного розвитку, обґрунтовано місце теорії освітніх змін в теоріях організації.

У порівнянні з світовими аналогами зміст дослідження відрізняється від інших наукових праць комплексністю аналізу проблеми державного управління освітніми змінами.

На дослідження отримані рецензії відомих науковців, спеціалістів у галузі державного управління:

- 1) Олексія Ігоровича Крюкова, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри публічного адміністрування у сфері цивільного захисту навчально-наукового виробничого центру Національного університету цивільного захисту України;
- 2) Сергія Єгоровича Саханенка, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри публічного управління та регіоналістики Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;
- 3) Євгенії Анатоліївни Поліщук, доктора економічних наук, професора, професора кафедри корпоративних фінансів і контролінгу ДВНЗ «Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана»;
- 4) Олени Миколаївни Семенової, доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка;
- 5) Тетяни Никодимівни Шкоди, доктора економічних наук, доцента кафедри управління персоналом та економіки праці ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;
- 6) Наталії Валентинівни Ушенко, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри економіки та бізнес-технологій Факультету економіки та бізнес-адміністрування Національного авіаційного університету.

Особливістю дослідження, в контексті потреби підтримки політики системних реформ в сучасній Україні, є особлива актуальність заявленої теми. Остання, зокрема, зумовлена:

- 1) об'єктивним характером змін в освіті як галузі, що має безпековий вимір
- 2) впровадженням Українською державою євроінтеграційного вектору, невід'ємною частиною яких є реформа освіти;
- 3) розумінням освіти як джерела багатьох соціальних інновацій, безапеляційним ресурсом розвитку знаннєвого суспільства, наділеного потенціалом забезпечувати випереджувальний розвиток у багатьох сферах;
- 4) потребою послідовного прогресу в освітній сфері (в умовах падіння показників академічної успішності здобувачів освіти, формальністю підходів до створення нового освітнього простору, низькою якістю сільської освіти та ін.).

Науково-прикладні результати, отримані у ході дослідження, закладають основу для вирішення таких важливих завдань, як:

1) здійснення сталого супроводу та підтримки освітніх перетворень, гармонізації та координації їх ритму на різних ланках освітньої системи, ресурсного (матеріального, кадрового, ідейного) забезпечення через систему державного управління освітніми змінами;

2) організації виконання виваженої активної інституційної ролі держави у сфері забезпечення результативного впровадження програм розвитку галузі освіти через сприяння у підготовці та стимулюванні злагодженої діяльності учасників освітніх змін, в тому числі, через діяльність державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які є відповідальними за належну якість освітніх послуг та розвиток освіти;

3) розробки державних стратегій з метою планування своєчасності, реалістичності та сталого характеру перетворень в галузі освіти;

4) підвищення рівня професійної компетентності державних службовців, які ініціюватимуть та координуватимуть процес перетворень, нести відповідальність за систематичність громадського дискурсу навколо теми освітніх змін через реалізацію нових управлінських підходів в галузі освіти на основі змін;

5) низької результативності інноваційного наповнення освіти України через неврахування складності, ресурсозатратності процесу змін, в тому числі через теоретичну недоопрацьованість проблеми;

6) забезпечення спроможності держави поєднати виправдане нетерпіння системних оновлень в освіті із серйозним консультативним підходом, тривалістю та конструктивністю громадського дискурсу в питанні змін;

7) забезпечення стратегічної підкріпленості реформи у сфері освіти заходами із інших сфер, вбудованості освітньої реформи в комплекс інших суспільних реформ;

8) забезпечення стабільності інфраструктури зовнішньої підтримки освітніх змін, чіткості в окресленні цілей запланованих перетворень, досяжності поставлених завдань в умовах дефіциту ресурсів та складності освітніх змін як організаційних феноменів;

9) забезпечення послідовності змін в умовах складної системи соціальної сфери, якою є освітня галузь, що зумовлена організаційними особливостями освітніх закладів, їхньою специфічною організаційною структурою, багаточисельністю мотивів, що керують поведінкою здобувачів освіти та педагогів, відсутністю чітко окреслених цілей та проєктивного бачення освітніх змін на місцях, значними відмінностями між можливостями різних освітніх закладів тощо;

10) адаптації сучасних підходів управління змінами до особливого контексту вітчизняних освітніх реалій.

Із усіма цими та іншими положеннями, висвітленими у дослідженні, з цікавістю познайомляться представники галузі державного управління.

Наукова значимість роботи обумовлена її новизною.

Зокрема:

- *уперше* концептуалізовано державне управління освітніми змінами як підвид соціального управління на основі парадигми організаційного розвитку, що відрізняється застосуванням алгоритмічних технологій впровадження запланованих змін для забезпечення сталого та випереджувального розвитку освіти;
- *уперше* розроблено матричний інструментарій управлінської діагностики готовності освітньої галузі до впровадження змін з метою обґрунтування стратегічних рішень реформування освіти, що відрізняється від існуючих впровадженням індикаторів інституційної спроможності, індивідуальної готовності, ступеню ресурсної забезпеченості (рівень організаційної інфраструктури) та суспільної підтримки перетворень;
- визначено закономірності трансформаційних перетворень в освіті, які передбачають відкритість системи управління, гнучкість організаційної структури органів управління, забезпечення ефективної взаємодії всіх компонентів системи державного управління;
- визначення освітньої зміни як об'єкта управлінського впливу у теоретико-методологічному обґрунтуванні науки державного управління, що позначає

трансформаційну динаміку процесів розвитку в освіті як цілісній системі, в її функціях та структурі, організаціях та установах, статусах і ролях учасників відносин у сфері освіти та інших сферах, де здійснюється освітня діяльність;

- **удосконалено методичні положення щодо формування ефективної системи управління змінами з врахуванням взаємозв'язку структури управління освітою із її цільовою направленістю, специфікою діяльності організацій галузі, що відрізняється від існуючих підходів обґрунтуванням цільовизначення розвитку освіти та формулювання стратегічних пріоритетів освітньої реформи в широкому соціальному контексті, виходячи з об'єктивних потреб суспільства;**
- **удосконалено адаптованість циклічних теорій соціальних змін в контекст аналізу освітніх перетворень з наголосом на певному типі соціальності, що визначає дискурс актуальних освітніх трансформацій;**
- **удосконалено теоретичне обґрунтування застосування селективних теорій у системі державного управління освітніми змінами, які обґрунтовують тенденцію посилення децентралізації управління освітою, автономію і самостійність освітніх закладів з метою забезпечення розвитку інноваційної діяльності в освіті, що самовідтворюється;**
- **дістала подальшого розвитку експертиза діючого нормативного забезпечення сфери розвитку освіти, на основі чого запропоновані доповнення та уточнення у низку правових актів;**
- **дістало подальшого розвитку теоретичне обґрунтування залежності успішності процесу впровадження освітніх змін від фактору мікрополітики освітніх змін, що формується у внутрішньоорганізаційному контексті закладу, установи освіти чи групи закладів певного регіону і впливає на чіткість розуміння та прийняття змісту перетворень їх учасниками; доведено, що важливість місцевих значень та тяглість до збереження статус-кво як природні характеристики закладів, взаємна адаптація яких поряд з макрополітичним контекстом (непротирічні законодавчі акти, взаємоузгодженість освітніх реформ із реформами у інших галузях тощо) сигналізує про здоров'я системи та намагання інтегрувати програми змін у спосіб, найбільш підходящий до місцевих ресурсів, традицій і запитів споживача освітніх послуг;**
- **розроблено і науково обґрунтовано інтегрований інструментарій для управління збалансованим розвитком освіти, що включає процесно- та проектно-орієнтовану моделі державного управління освітніми змінами, рамкову структуру державної інноваційно орієнтованої освітньої політики, формули обрахування вірогідності успіху освітньої зміни та прогнозованого супротиву запланованим освітнім перетворенням.**

У рамках підходів з теорії організаційної екології у дослідженні визначено потребу підтримки інституціалізації нових організаційних ніш (за допомогою нормативно-правових актів, цільових фондів, фінансових програм підтримки зон розвитку, інформаційної й мережевої освітньої інфраструктури, загалом, всебічної державної підтримки інноваційних освітніх закладів). Релевантно до державного управління освітою, обґрунтовано положення селективних теорій про потребу заохочення державою опорних, інноваційних,

альтернативних закладів, створення новітніх комплексів у сфері освіти, що безперервно проявлятимуть ініціативу змін у ролі стабільного джерела довготермінового розвитку різних ланок освіти (як у масштабах країни, так і в конкретному регіоні), сприяючи збільшенню динаміки всередині всієї освітньої системи.

Автором обґрунтовано те, що процес ефективного впровадження змін, в тому числі в Україні, потребує наявності певних умов у політико-управлінській та соціально-економічній площині, зокрема підвищення політичного статусу управлінців, які відповідають за інноваційну діяльність в освіті; появи і функціонування освітнього лобі в органах державної влади; переходу від спонтанно-стихійних форм освітніх змін до переважно керованих форм освітніх нововведень; зростання політичного значення проблем реформування освіти в програмах політичних партій; зростання ролі інноваційно-освітнього менеджменту в умовах вичерпання резервів забезпечення ефективної освіти на базі репродуктивного управління; появи, зростання масштабів особливих інноваційних ресурсів у складі загальних ресурсів системи освіти; інвестування все більшої кількості фінансових, кадрових, інших ресурсів у реалізацію цілей розвитку освіти, в порівнянні з цілями функціонування та ін.

Характерною для освіти є довготерміновість окупності впроваджених нововведень, що може ще більше відтерміновуватися у часі через структурний блок «пам'яті», властивий освіті як сфері культурної діяльності. У дослідженні розроблено формулу успішності освітньої зміни відповідно до застосування синергетичного підходу в аналізі освітньої зміни як об'єкта державного управління, що враховує показник «пам'яті» системи.

Виходячи з цього, дослідження «Державне управління освітніми змінами в Україні: теоретичні засади», що підготовлене І.А. Семенець-Орловою, є нагально актуальним та своєчасним. Є всі підстави вважати роботу такою, що розпочинає нову сторінку у теоретико-прикладних дослідженнях на тему розбудови системи публічного управління розвитком освіти в Україні в контексті світових та національних суспільних процесів.

Масштаби реалізації інформації, викладеної у дослідженні є об'ємними та новітніми. Результати дослідження доповідалися на 60 міжнародних форумах, конференціях, з'їздах, зокрема:

- 1) IX Міжнародній науково-практичній конференції «Новости научной мысли» (Прага, Чехія, 27 жовт. – 5 лист. 2013 р.);
- 2) X Міжнародна науково-практична конференція «Наукова думка інформаційної епохи» (Пшемисль, Польща, 7-15 березня 2014 р.);
- 3) V International Academic Congress «Fundamental and Applied Studies in EU and CIS Countries» (Cambridge, England, 26–28 February 2016);
- 4) 4th International Scientific Conference «Cooperation between Ukraine and Lithuania in conditions of Russian threat» (Kaunas–Vilnius, Lithuania, 14-19 February 2016);
- 5) Medzinárodná vedecká konferencia «Realita a perspektívy vývoja spoločnosti: sociálne, psychologické a politické aspekty» (Sládkovičovo, Slovakia, 28–29 októbra 2016);

- 6) Науково-практичній конференції «Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми» (29 листопада 2018 р., Київ);
- 7) VI щорічна науково-практична конференції «Європейська інтеграція в контексті світових глобалізаційних процесів» (15 грудня 2018 р., Одеса);
- 8) International scientific practical conference «Ukraine, Bulgaria, EU: economic, technical and social development» (Burgas, Bulgaria, 27 June – 2 July, 2019);
- 9) Міжнародному науково-практичному форумі «Україна майбутнього: сучасні тенденції інноваційного розвитку» (13-15 вересня 2019 року, м. Суми);
- 10) The Eight International Multidisciplinary Symposium of Memory Studies «Collective Memory and Emotions» (Puebla, Mexico, 17-18 October, 2019);
- 11) IV Всеукраїнська науково-практична конференція за міжнародною участю «Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу: теоретичні та практичні аспекти» (23-24 жовтня 2019 р., Полтава);
- 12) Науково-практичній конференції за міжнародною участю «Інноваційний розвиток і підвищення рівня спроможності об'єднаних територіальних громад» (30 жовтня-29 листопада 2019 р., Дніпро);
- 13) Міжнародній науково-практичній конференції «Європейський вимір реформування публічного управління в Україні» (22 листопада 2019 р., Київ);
- 14) XIII науково-практичній конференції за міжнародною участю «Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком» (29 листопада 2019 р., Дніпро) та ін.

На підставі результатів дослідження, було підготовлено і опубліковано 117 наукових та науково-методичних праць у міжнародних та вітчизняних виданнях, в т.ч. 2 монографії, 42 фахові статті (5 – у зарубіжних виданнях з імпаکت-фактором). Серед них, 3 статті опубліковані у журналі «Problems and Perspectives in Management», що реферується у наукометричній базі Scopus та 1 стаття – у виданні «Advanced Education», що реферується у наукометричній базі Web of science. Перелік публікацій додається на окремому аркуші.

І.А. Семенець-Орлова має 77 цитування згідно бази даних Google Scholar, зокрема 60 цитувань з 2015 р. (<https://scholar.google.com.ua/citations?user=KJATsFYAAAAJ&hl=uk>). H-індекс І.А. Семенець-Орлової – 4 згідно бази даних Google Scholar (i10-індекс - 1), h-індекс 1 – згідно бази даних Scopus (загальна кількість цитувань – 9).

Про високий рівень наукової обґрунтованості результатів дослідження свідчить те, що вони були покладені в основу трьох конкурсних робіт І.А.Семенець-Орлової, які були високо оцінені експертним журі із різних країн світу. Таким чином І.А.Семенець-Орлова здобувала I місце три роки підряд у IV, V і VI Міжнародному конкурсі молодих науковців «Архетипіка і публічне управління: виклики та ризики суспільної трансформації» (2016-2018 рр.),

З метою оптимізації результатів та підвищення їх ефективності, вони були впроваджені в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, навчальних закладів, громадських організацій.

Результати роботи впроваджені у діяльності Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу (лист-підтвердження № 01/0/94-20 від 03.01.2020 р.). Зокрема, вони використані з метою: розробки семінарів-

тренінгів на тему «Формування громадянських компетентностей у державних службовців» для представників закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», а також проведення науково-аналітичної діяльності щодо забезпечення розвитку культури громадянськості державних службовців у системі їх професійної підготовки. У роботі **Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу** були використані також аналітичні матеріали:

1) щодо послідовності проектування освітніх перетворень сталого характеру в системі професійної підготовки і підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;

2) створення нових освітніх технологій з метою підвищення рівня культури громадянськості державних службовців у контексті зростання ролі ціннісних засад у системі державної служби, визначеній у Законі України «Про державну службу».

Використання наукових розробок дослідження у практичній діяльності Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу дозволило підвищити ефективність роботи Центру та впровадити нові освітні технології у систему підвищення кваліфікації державних службовців.

Отримані результати дослідження вже впроваджені та використовуються у діяльності Управління освіти і науки Білоцерківської міської ради Київської області при плануванні розвитку закладів освіти міста, модернізації системи управління освітою та розробці відповідних перспективних регіональних планів розвитку. Використання результатів підтверджено довідкою про впровадження (довідка про впровадження № 110 від 03.02.2020 р.).

Зокрема, були використані пропозиції щодо:

1) прогнозування розвитку мережі закладів освіти відповідно демографічних та соціально-економічних показників, потреб місцевого ринку праці та неухильного поліпшення умов навчання та виховання учнів;

2) модернізації системи управління освітою через впровадження демократичного врядування у закладах загальної середньої освіти, розбудови органів громадського самоврядування;

3) підтримку різноманіття інноваційних педагогічних практик на основі компетентісного підходу на рівні закладів освіти відповідно Концепції Нова українська школа.

Положення наукової роботи були застосовані для планування розвитку системи освіти Київської області, розробки планів впровадження освітніх змін, дослідження та адаптації прогресивних зарубіжних практик моделювання освітніх змін, проектування умов ефективної реалізації запланованих освітніх змін, використання сучасних інструментів управління супротивом освітнім змінам в умовах конкретного закладу освіти, застосування сучасних технологій підготовки учасників змін до впровадження перетворень з урахуванням особливостей контексту мікрополітики змін на рівні закладу, установи освіти (довідка № 01-02/167 від 15.11.2019 р.). Результати дослідження застосовані у процесі формування нових компетентностей з управління змінами у керівників закладів освіти під час курсів підвищення кваліфікації у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти Державного

закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук (довідка № 01-02/167 від 15.11.2019 р.).

Положення наукової роботи застосовуються в освітньому процесі. Результати дослідження покладені в основу робочої програми навчальної дисципліни «Організація діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування», розробленої для студентів Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», які здобувають освітній ступінь «магістр», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (лист-підтвердження №13/49-13-38 від 20.02.2020 р.);

Результати дослідження впроваджені у діяльності Центру організаційного розвитку та лідерства Інституту новітніх технологій та лідерства Національного авіаційного університету (НАУ) (лист-підтвердження № 18/06 від 07.02.2020 р.). Зокрема, з метою розробки навчальних програм семінарів-тренінгів для студентів та викладачів НАУ на тему «Лідерство в умовах змін» та «Менеджмент сучасних організацій», а також для проведення науково-аналітичної діяльності у напрямку вивчення особливостей організаційного розвитку Університету, складовою якого є впровадження освітніх змін, було використано аналітичні матеріали щодо:

- 1) процедурного характеру визначення готовності закладу, установи освіти до змін, а саме впровадження освітніх інновацій у освітній процес у закладі вищої освіти;
- 2) варіативності інструментів організаційного навчання як компонента стратегії організаційного розвитку закладу вищої освіти та одного із методів управління освітніми змінами;
- 3) технологій управління супротивом освітнім перетворенням на організаційному рівні.

Результати наукового дослідження були обговорені на засіданні кафедри соціології та політології Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету (протокол №1 від 30 січня 2020 року) та покладені в основу робочої програми «Соціологія соціальних змін», розробленої для студентів, які здобувають освітній ступінь «бакалавр» за спеціальністю 054 «Соціологія».

Зокрема, були використані результати дослідження щодо:

- 1) визначення дієвості рушійних сил, джерел, факторів успішності освітніх змін в Україні;
- 2) авторські технології подолання супротиву освітнім змінам залежно від їх типу, механізми результативного управління освітніми перетвореннями як соціальними змінами мезо-рівня.

Це сприяло розширенню і поглибленню змісту навчання студентів, що, у свою чергу, забезпечило апробацію запропонованих у дослідженні І.А. Семенець-Орлової методології, теорії та практичних підходів розвитку особистості у науково-технічній сфері. Досвід впровадження результатів дослідження І.А. Семенець-Орлової був розглянутий та схвалений на засіданні кафедри соціології та політології Національного авіаційного університету (протокол № 1 від 30.01.2020), що дає підстави для висновків про ефективність його застосування у процесі підготовки майбутніх соціологів.

Отримані в роботі результати також були використані при таких системних науково-практичних розробках:

- 1) в рамках науково-дослідної роботи за комплексним науковим проектом Національної академії державного управління при Президентові України «Державне управління та місцеве самоврядування» (державний реєстраційний номер 0199U002827);
- 2) відповідно до наукової теми Міжрегіональної академії управління персоналом: «Теоретико-методологічні основи становлення української державності і соціальна практика: політичні, юридичні, економічні й психологічні проблеми» (державний реєстраційний номер 0113U007698).
- 3) спільно з Національною академією державного управління при Президентові України, Цюрихським педагогічним університетом у рамках швейцарсько-українського проекту «Розвиток громадянських компетентностей в Україні - DOCCU» (Project № 7F-08698.01 (2017-2019 рр.);
- 4) пропозиції, розроблені у дослідженні, були використані у науково-дослідницькій роботі за темою «Інтелектуальний потенціал суспільства в умовах перманентних суспільних змін: шляхи збереження і розвитку» Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія», державний реєстраційний номер 0117U005126 (лист-підтвердження № 118-04 від 14.02.2020 р.), зокрема були застосовані: авторська методологія системного аналізу освітніх змін на мікро-і макрорівнях; авторські пропозиції щодо оцінювання готовності учасників соціальних змін до впровадження нововведень;
- 5) спільно з Громадською організацією «Об'єднання «Агенція розвитку освітньої політики» в рамках німецько-українського проекту «Ми можемо більше»;
- 6) спільно з Варшавським та Ягеллонським університетами в рамках польсько-українського проекту «Інноваційний університет та лідерство» та ін.

Результати дослідження стали основою для розробки низки нормативних актів, у робочі групи з розробки яких була офіційно включена І.А. Семенець-Орлова. Зокрема, Інна Андріївна є учасником робочої групи з питань адміністративно-територіальної реформи та законодавчого забезпечення децентралізації Ради донорів з питань децентралізації в Україні, вона є членом робочих груп з розробки «Методичних рекомендацій щодо ціннісних орієнтирів сучасної української школи» (учасник робочої групи, наказ Міністерства освіти і науки України (МОН) № 1005 від 18.07.2019 р.), «Концепції розвитку громадянської освіти в Україні» (учасник робочої групи, згідно з наказом МОН № 28 від 12.01.2018 р.), проекту «Стратегії розвитку громадянської освіти на період до 2022 року» та Плану заходів з її реалізації (учасник робочої групи, наказ МОН №430 від 25.04.2018 р.); учасник засідань робочої групи з підготовки проекту ЗУ «Про освіту» до другого читання (2016 р., 2017 р.). Наразі І.А.Семенець-Орлова також

є членом Галузевої експертної ради Національного агентства України з питань державної служби з галузі знань «Публічне управління та адміністрування», де має змогу застосовувати результати наукового дослідження в процесі розробки стандартів підготовки фахівців із вищою освітою для другого (магістерського) рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Загалом, є підстави наголосити, що впроваджені результати дослідження І. А. Семенець-Орлової мають прикладний характер і актуальні для освітньої системи України в умовах розробки і реалізації стратегічних освітніх реформ, оновлення освітнього законодавства, формування готовності педагогів та всіх зацікавлених сторін до впровадження якісних перетворень в освіті.

У змісті роботи простежуються тісні міждисциплінарні зв'язки між такими науками, як: державне управління, економіка, теорія комунікацій, адміністративний менеджмент, політологія, соціологія та інші. Проглядається, також, зв'язок з практичними завданнями, які поставлені авторами у ході дослідження.

Техніко-економічні показники та їх порівняння з кращими вітчизняними і зарубіжними аналогами. Більшість досліджень виконана на базі Міжрегіональної академії управління персоналом. На особливу увагу заслуговує розроблені автором:

- 1) **процесно- та проектно-орієнтовані моделі державного управління освітніми змінами;**
- 2) **рамкова структура державної інноваційно орієнтованої освітньої політики;**
- 3) **формула обрахування вірогідності успіху освітньої зміни;**
- 4) **формула прогнозованого супротиву запланованим освітнім перетворенням.**

Застосування цих прикладних напрацювань дозволяє максимізувати ефективність регулятивного впливу держави на процеси впровадження освітніх реформ як на загальноукраїновому, так і на регіональному рівнях. Це зумовить якісні удосконалення у державних механізмах управління у сфері освіти.

Досягнутий економічний ефект. Наукові дослідження виконані на сучасному, міжнародному методичному рівні.

Науково-теоретичні результати роботи доведено до рівня методологічних розробок. Вони можуть бути використані в нормотворчому процесі при підготовці нормативно-правових та підзаконних актів, предметом регулювання яких є забезпечення та захист прав громадян, зокрема, конституційного права людини на освіту.

Виходячи з вищезазначеного, інноваційність, науковість, доступність, необхідна повнота викладу матеріалу, обґрунтованість пропозицій та рекомендацій робить дослідження корисним для наукових співробітників, аспірантів, спеціалістів сфери державного управління і таким, що позитивно впливає на суспільний прогрес вітчизняної науки публічного управління та утворює її високий авторитет у світі.